
**СТРАТЕГИЈА
СОЦИЈАЛНЕ ЗАШТИТЕ ОПШТИНЕ АДА
2022 - 2026 ГОДИНЕ**

На основу члана 38. став 3. Закона о планском систему Републике Србије („Службени гласник РС“, број 30/18), Скупштина општине Ада доноси

СТРАТЕГИЈУ

социјалне заштите општине Ада за период од 2022 до 2026 године

УВОД

У општини Ада је препозната потреба за систематичним, планским и међусекторским приступом у управљању и реализацији активности у области социјалне заштите. У претходном периоду оквир активности релевантн за социјалну заштиту био је обухваћен нормативним и правним документима, као и стратегијом одрживог развоја, али није била формулисана секторска јавна политику којом се на јединствен и целовит начин утврђују правци деловања и циљеви социјалне заштите. Иако је општина Ада опредељена за унапређење квалитета живота њених грађана и грађанки и предузима низ мера подршке усмерених према породицама и лицима у стању социјалне потребе, ипак ова група становништва није довољно препозната у Плану развоја општине Ада за период 2021 -2027 године. Такође, услуге социјалне заштите у заједници су недовољно развијене и није успостављен континуитете постојећих. Стога је 8.04.2022. године донето Решење бр. 020-5-49/2022/03 да се приступи изради Стратегије социјалне заштите општине Ада за период од 2022 до 2026 године

Стратегија социјалне заштите општине Ада ће дати допринос свеобухватнијем и ефикаснијем управљању у области друштвеног развоја и унапређењу мера и услуга социјалне заштите на локалном нивоу. Овај документ даје смернице за оснаживање социоекономске сигурности материјално најугружених породица и појединаца, промовисање и успостављање услуга социјалне заштите као и подизање ефикасности управљања потребним ресурсима. Стратегија социјалне заштите је и документ који представља основ за алокацију средстава намењених за заштиту најугроженијих грађана и грађанки у општини Ада. Акциони план је саставни део ове стратегије путем ког ће се управљати динамиком спровођења мера које доприносе остваривању посебних циљева стратегије и пратити остваривање истих.

Правни основ за доношење Стратегије социјалне заштите општине Ада за период од 2022 до 2026 године налази се у одредби члана 38. став 3. Закона о планском систему Републике Србије („Службени гласник РС“, број 30/2018), којим је прописано да документ јавних политика јединица локалне самоуправе усваја скупштина јединице локалне самоуправе, осим ако је другачије прописано посебним законом. Решењем бр. 020-5-49/2022/03 од 8.04. 2022.године, образована је радна група за израду предлога Стратегије социјалне заштите општине Ада за период од 2022 до 2026 године. Радну групу по овом решењу су чинили представници општинске управе, ЦСР и НВО "Дуга" Ада. Током припреме стратегије у рад су били укључени и представници образовања, МЗ, Дома за старије и пензионере Мол, Удружења пензионера и др.

У току израде документа процес је био усмерен на јачање транспарентности и консултације са свим заинтересованим странама и циљним групама. На самом почетку процеса јавност је обавештена да је отпочео процес израде стратегије, а заинтересовани грађани и грађанке су позвани да се укључе у процес консултација. Уз реализацију корака потребних за дефинисање ове јавне политике истовремено се радило на размени и јачању знања, вештина и искустава појединаца организација и институција, како у припреми стратешких и планских докумената, тако и у домену укључивања грађана у процес одлучивања. Израду овог документа је подржала Швајцарска агенција за развој и сарадњу путем суфинансирања пројекта "Социјална заштита у служби грађана". У изради Стратегије социјалне заштите општине Ада за период од 2022 до 2026 године, Радна група се руководила Уредбом о методологији управљања јавним политикама, анализи ефеката јавних политика и прописа и садржају појединачних докумената јавних политика ("Службени гласник РС", број 8 /019.)

1. ПЛАНСКА ДОКУМЕНТА И ПРАВНИ ОКВИР РЕЛЕВАНТНИ ЗА СТРАТЕГИЈУ СОЦИЈАЛНЕ ЗАШТИТЕ

Стратегија социјалне заштите у ЈЛС садржински је повезана са планским документима и прописима важећим на републичком и локалном нивоу. С обзиром да је Законом о социјалној заштити и социјалној сигурности грађана¹ дефинисано да се под социјалном заштитом сматра организована друштвена делатност која има за циљ пружање помоћи грађанима и њиховим породицама када дођу у стање социјалне потребе и предузимање мера ради спречавања настајања и отклањања последица таквог стања, под релевантним јавним политикама поред основног дугорочног документа развојног планирања на нивоу ЈЛС и секторске стратегије подразумевамо и међусекторске јавне политике усмерене на унапређење положаја посебно осетљивих категорија становништва (старија лица, жртве породичног и родно заснованог насиља, особе са инвалидитетом, деца и др.).

Стратегија развоја социјалне заштите² је усвојена 2005 године и период важења је био до 2009. године. Овим јавном политиком је дефинисано да је основни циљ реформе система социјалне заштите развијање интегралне социјалне заштите у којој социјални актери на најефикаснији начин користе постојеће и развијају нове ресурсе путем доступних, квалитетних и разноврсних услуга, ради очувања и побољшања квалитета живота рањивих и маргинализованих појединаца и група, оспособљавања за продуктиван живот у заједници и предупређења зависности од социјалних служби. Посебани циљеви су били усмерени на унапређење заштите сиромашних и развијање мреже услуга у заједници. Усвајањем Закона о социјалној заштити 2011. године потврђен је правац реформи предвиђен овом Стратегијом.

У члану 3 Закона о социјалној заштити дефинисани су циљеви социјалне заштите³. Циљеви социјалне заштите су: 1) достићи, односно одржавати минималну материјалну сигурност и независност појединца и породице у задовољавању животних потреба; 2) обезбедити доступност услуга и остваривање права у социјалној заштити; 3) створити једнаке могућности за самостални живот и подстицати на социјалну укљученост; 4) очувати и унапредити породичне односе, као и унапредити породичну, родну и међугенерациску солидарност; 5) предупредити злостављање, занемаривање или експлоатацију, односно отклонити њихове последице. У оквиру истог члана се наводи да се циљеви социјалне заштите остварују пружањем услуга социјалне заштите и другим активностима које предупређују, умањују или отклањају зависност појединаца и породица од социјалних служби.

Општи циљ Стратегије превенције и заштите од дискриминације⁴ за период од 2022 до 2030⁴ је: изједначене могућности за припаднике група које су у ризику од дискриминације да на равноправној основи са другима уживају сва људска права и слободе, као и унапређена ефикасност система превенције и заштите од дискриминације у свим областима и на свим нивоима. Мера која се односи на унапређење социјалне инклузије веома је широка и свеобухватна и подразумева неколико сетова активности усмерених на све области друштвеног живота, укључујући систем образовања, систем социјалне и здравствене заштите, културу, спорт, информисање, безбедност и слично.

Почетком 2022. године усвојена је Стратегије деинституционализације и развоја услуга

1

"Сл.гласник РС", бр. 36/91, 79/91, 33/93, 53/93, 67/93, 46/94, 48/94, 52/96, 29/2001, 84/2004, 101/2005 - др. закони 115/2005

2 „Сл.гласник РС“ бр.108/2005

3 „Сл.гласник РС“ бр.24/2011 и 117/2022 - одлука УС

4

„Сл.гласник РС“ бр. 12/2022

социјалне заштите у заједници за период 2021-2026.године⁵. Овом стратегијом се унапређује стратешки оквир у овој области, стварају се услови за трансформацију установа за смештај, јачају се капацитети институција и организација које пружају услуге у заједници за особе са интелектуалним и менталним тешкоћама у комуникацији. Такође, побољшава се координација кључних актера и подиже ниво свести грађана и доносилаца одлука о интеграцији особа са менталним и интелектуалним тешкоћама у заједници.

Поред наведених стратешких докумената на националном нивоу оквир за планирање дају и следећа стратешка документа:

- Стратегија унапређења положаја особа са инвалидитетом у Републици Србији за период од 2020. до 2024. године;
- Стратегија за превенцију и заштиту деце од насиља за период од 2020. до 2023. године;
- Стратегија за спречавање и борбу против родно заснованог насиља према женама и насиља у породици за период 2021-2025.;
- Стратегија за социјално укључивање Рома и Ромкиња 2016 – 2025.
- Стратегија за запошљавања у Републици Србији за период 2021-2026. и др.

Приликом процеса планирања у обзир је узет и релевантан међународни правни оквир. Србија је потписник Агенде за одрживи развој до 2030. године која садржи 17 циљева и 169 потциљева и 228 глобалних индикатора одрживог развоја (у даљем тексту ЦОР). Ови циљеви и потциљеви су интегрисани, међусобно нераздвојиви и равномерно обухватају три димензије одрживог развоја: економску, друштвену и еколошку. Принцип да „нико не буде изостављен“, је темељ агенде 2030 и значи да ниједан циљ не треба да се остварује уколико се не остварује за све грађане и грађанке. За потребе овог документа наводимо неколико циљева за које сматрамо да ће реализација планираних активности допринети достизању постављених индикатора на националном нивоу – Циљ 1. Окончати сиромаштво свуда и у свим облицима; Циљ 4. Обезбедити инклузивно, праведно и квалитетно образовање и промовисати могућност целоживотног учења за све; Циљ 5. Постићи родну равноправност и оснаживати све жене и девојчице; Циљ 8. Промовисати континуиран, инклузиван и одржив економски раст, пуну и продуктивну запосленост и достојанствен рад за све.

Чланством у ЕУ Србија ће бити у обавези да развије систем који ће бити у стању да спроведе циљеве и политике дефинисане у Европском стубу социјалних права: једнаке могућности и приступ тржишту рада; динамична тржишта рада и праведни услови рада; социјална заштита и укључивање. Влада Републике Србије је 27. априла 2016. године усвојила Акциони план за Поглавље 23 – Правосуђе и основна права, а Ревидирани Акциони план за Поглавље 23 је усвојен 10. јула 2020. У одељку Основна права, се наводи да ће Република Србија наставити да унапређује свој законодавни и нормативни оквир у области заштите и промоције основних права, а у складу са правним тековинама ЕУ, међународним и европским стандардима и најбољим праксама. У овом одељку се предвиђа примена начела недискриминације осетљивих (рањивих) друштвених група и унапређење остваривања и промовисања принципа родне равноправности и права детета. У оквиру дела који се односи на права детета је планирано да се настави рад на порасту броја деце која имају користи од мера подршке породици, у циљу смањења неопходности коришћења алтернативне неге, односно смештаја деце у резиденцијалне установе или хранитељство, а у случају неопходности за алтернативном негом настојаће се да се користи смештај у локалној заједници породичног типа, уз постепено повећање доступности различитих опција алтернативне неге који се

бирају на основу сваког појединачног случаја. Такође, настојаће се и да се повећа броја и врста услуга намењених деци у осетљивом положају (деци која живе и раде на улици, деци са сметњама у развоју и инвалидитетом, сиромашној деци, и др).

За процес планирања и управљања јавном политиком у области социјалне заштите у обзир треба узети одреднице дефинисане у следећим законима:

- Закон о планском систему Републике Србије;
- Закон о локалној самоуправи;
- Закон о социјално заштити и обезбеђивању социјалне сигурности грађана
- Закон о финансијској подршци породици са децом;
- Породични закон;
- Закон о малолетним учиниоцима кривичних дела и кривичноправној заштити малолетних лица;
- Закон о равноправности полова;
- Закон о професионалној рехабилитацији и запошљавању особа са инвалидитетом;
- Закон о заштити података о личности;
- Закон о Црвеном крсту Србије;
- Закон о спречавању насиља у породици и др

Посебне изазове у процесу планирања Стратегије социјалне заштите општине Ада представља недостатак важећег националног стратешког документа у области социјалне заштите као и непостојање приоритета у области социјалне заштите у Плану развоја општине Ада за период од 2021 -2027 године.

2. ОПИС ПОСТОЈЕЋЕГ СТАЊА

2.1.Основни подаци о општини Ада

Општина Ада се налази на северу Војводине и припада Севернобанатском управном округу, простире се на 227км² и има пет насеља Ада, Мол, Стеријино Село, Утрине и Оборњача. Ада је највеће насеље и средиште општине. Јужније од Аде налази се друго по величини насеље Мол које има карактеристике насеља сеоског типа и практично је спојено са Адом и у просторном смислу чине урбану целину. Окружена је општинама:Сента, Чока, Нови Бечеј, Кикинда, Бечеј и Бачка Топола. Према попису становништва из 2011. године општина Ада је бројала 16991 становника, мушкараца 8227 и 8764 жене. Према проценама становништа из 2020⁶ општина Ада има 15617 становника што је за 9.1 % мање у односу на 2011 годину, број мушкараца је 7595 а жена 8022.

2.1.1. Демографска структура

Подаци о становништву су исказани на основу података које објављује Републички завод за статистику у оквиру публикација или у оквиру DevInfo базе података. Просечна старост становника у општини Ада је према проценама из 2020 године износила 44 године, што је више од просечне старости у Републици Србији - 43,4 године, као и од просечне старости становника на територији АП Војводине - 43,1 година. Стопа природног прираштаја је у 2020 у општини Ада износила -9 %, (Република Србија -8,0%, АП Војводина -7,5). Што се тиче старосне структуре становништва у старосној групи од 0-17 година је 16% становника, у старосној групи од 18-64 године је 62% становника, док је у у старосној групи преко 65 година 22% становника. Просечан број чланова домаћинства је 2,51. Што се тиче унутрашњих миграција у 2020 години број досељених становника је био 201, а одсељених

6 Републички завод за статистику, Преглед стања и развоја општина, DevInfo profil Ada, http://devinfo.stat.gov.rs/SerbiaProfileLauncher/files/profiles/sr/1/DI_Profil_Ada_EURSRB001002004002.pdf

217, овај тренд да има више одсељених него досељених становника у оквиру унутрашњих миграција је био сличан и у претходне две године. Оно на шта треба скренути пажњу у оквиру миграција становника на територији општине је да много младих људи који одлази на школовање, како оних који се школују у иностранству тако и оних који заврше факултет у земљи се никада не врати у општину.

Како се Попис становништва обавља у години припреме стратегије наводимо податке Пописа становништва спроведеног 2011. године. Према ком на територији општине Ада апсолутну већину становника чине грађани мађарске националности, а други по броју становника заступљени у националној структури су грађани српске националности. Мађарско становништво заступљено је са укупно 58,9%, док су становници српске националности заступљени са укупно 17,4%.

Према подацима са последњег спроведеног пописа (2011. године) у образовној структури становништва старости 15 и више година доминирају лица за навршеним средњим образовањем - 44% жене, 54% мушкарци и лица са завршеном основном школом – 21% жене, 20% мушкарци. Обухват деце узраста 0—3 године предшколским васпитањем и образовањем у 2020 години је био 10,1% (Република Србија 31,8%).

2.1.2. *Економски показатељи*

Просечна зарада без пореза и доприноса по запосленом у првом кварталу 2022. године у општини Ада је износила 57697 динара што је испод просека у Републици Србији и АП Војводини за исти период (Република Србија - 72067 АП Војводина - 68503 динара). Према подацима Националне службе за запошљавање у 2021. години учешће незапослених младих од 15-29 година у укупној незапослености је 19%, од 30-54 године је 51%, а преко 55 година је 30%. У структури незапослених регистрованих на евиденцији НСЗ постоји значајна разлика између регистроване незапослености жена и мушкараца – мање је регистрованих незапослених жена, али у структури незапослених жена у старосној категорији од 30- 55 година је 59% незапослених жена од укупног броја регистрованих незапослених жена, док је у устој старосној категорији 45% незапослених мушкараца од укупног броја регистрованих незапослених мушкараца. Проблематична је чињеница да општина Ада и поред малог и са становишта локалног економског развоја маргиналног броја незапослених лица има изразито неповољну структуру незапослених лица. Од укупно 388 незапослених лица у Ади, више од половине незапослених је без икаквих квалификација (222 лица, односно 57,2%).

Буџет општине (приходна страна) је у последње четири године у тренду сталног раста (у поређењу са почетном, 2018. годином, на нивоу од 13% раста, док је расходна страна у тренду пада, што омогућава рационално планирање буџета, ефикасно извршавање надлежности и планирање инвестиција. Већинску основу прихода буџета чине сопствени приходи, пре свега порези, чије се учешће у буџету (изражено и номинално и процентуално) значајно повећавања, континуираним трендом који је неупоредиво интензивнији од тренда раста укупних прихода буџета општине. Трансферна средства која се додељују општини су на годишњем нивоу далеко испод просека општина и градова у РС. У периоду од 2018-2020 године учешће трансферних средстава у приходима буџета општине кретало се од 12,7% у 2020. години до највише забележених 19,5% у 2018. години.⁷ Према подацима у DevInfo бази, који су преузети од Министарства финансија приходи и примања буџета локалне самоуправе по становнику у 2020 годину су 60553 динара, док су расходи 60413 (Република Србија просек – проходи 45970 , расходи 45908).

2.2. Оствареност циљева у области социјалне заштите постављених у Стратегији одрживог развоја општине Ада 2010 – 2019

7 Преузето из Плана развоја општине Ада за период 2021-2027

У општини Ада раније није постојала јавна политика у области социјалне заштите, али су у Стратегији одрживог развоја општине Ада 2010 – 2019 били дефинисани циљеви, програми и пројекти релевантни за област социјалне заштите. Циљеви су били усмерени на унапређење капацитета људских ресурса и повећано учешће маргинализованих група у свим сегментима друштвених активности. Мали број пројеката, дефинисан овим документом, који се односио на област услуга социјалне заштите на локалном нивоу је реализован. Ово указује на потребу реалнијег планирања, заснованог на подацима и расположивим ресурсима и оснаживање праћења спровођења планираних активности.

Као релевантан индикатор из тог документа можемо навести индикатор број 18: Учешће корисника социјалне заштите у укупном становништву (%). Наведен је податак да је 2007 године 4,89% укупног становништва општине било корисник социјалне заштите. У образложењу индикатора је наведено да је већина грађана који користе социјалну заштиту ромске националности., да су наведеном статистиком обухваћени само корисници услуга које се финансирају из буџета Републике, а постоје и услуге (помоћ у кући, једнократна новчана помоћ и др.) које се финансирају из буџета општине. Тад је изнет податак да укупан број корисника неког вида социјалне социјалне заштите прелази 10% укупног становништва. Такође је евидентан тренд пораста корисника социјалне заштите у односу на укупан број становника. Према подацима из DevInfo базе података преузетих из Републичког завода за социјалну заштиту удео корисника социјалне заштите у укупној популацији (%) 2021 је био 18,6%. С обзиром да је ово индикатор који се прати на националном нивоу у оквиру Агенде 2030, он ће бити преузет као индикатор општег циља Стратегије социјалне заштите општине Ада за период од 2022 до 2026 године.

Оствареност постављених циљева у Стратегији одрживог развоја општине Ада 2010 – 2019 сагледана је путем прикупљања података и консултација са представницима општинске управе, Центра за социјални рад и невладиног сектора. Како су циљеви за област социјалне заштите били дефинисани у оквиру приоритета који обухвата више делатности, не може се поуздано утврдити да ли је достигнут жељени напредак. Индикатори који указују на жељени напредак су били постављени на нивоу приоритета, док су на нивоу активности индикатори дефинисани тако да само указују на податке којим ће се документовати реализација активности. Може се констатовати да су се континуирано спроводиле активности стручне едукације запослених у социјалној заштити и општинској управи, присуством на релевантним семинарима и стручним скуповима. Што се тиче реализације нових програма могу се навести следећи: едукација ученика с циљем превенције болести зависности и едукација хранитеља у циљу оснаживања њихових компетенција за бригу и негу о деци. Неке од предвиђених активности нису реализоване у пуном обиму, као што су нпр. формирање брачног саветовалишта и оснивање "Сигурне куће" за жртве насиља у породици, али се саветодавни рад са овим циљним групама обавља у оквиру редовног рада ЦСР.

Старење становништва је један од изазова општине Ада и један од циљева повезан са социјалном заштитом је био усмерен на побољшање квалитета живота старих лица. Најзначајнији видови подршке су пружени кроз помоћ у натури и путем услуге помоћи у кући. Оно што треба унапредити је успостављање континуитета у пружању услуге помоћи у кући путем обезбеђивања континуираног финансирања, обнављања лиценце и обуке геронтодомаћица. Планирано оснивање дневног центра за старе није реализовано.

У претходном периоду се доста радило на инклузији особа са инвалидитетом. Да би се добро планирале и реализовале активности било је потребно прикупити податке. С обзиром да општина Ада има програм социјалне карте, у оквиру ове базе су се прикупљали подаци и о особама са инвалидитетом. Успостављена је сарадња са приватним сектором и НЗС ради запошљавања ОСИ. Дневни боравак и саветовалиште за децу и одрасле особе са инвалидитетом је планиран у оквиру постављених циљева, али није дошло до реализације.

Такође је слаба доступност саветодавних, едукативних и терапијских услуга за децу са сметњама у развоју и њихове породице. Ову врсту услуга деца добијају или у општинама у окружењу или у Мађарској.

Посебно значајно за инклузију деце из социоекономски угрожених породица је Дневни боравак за децу при ОШ "Новак Радонић" у Мољу, а при школи постоји и функционално образовање одраслих. Ангажовањем невладиног и приватног сектора обезбеђују се школски прибор, гардероба и друга помоћ у натури.

2.3. Подаци у области социјалне заштите

2.3.1. Организација заједнице у области социјалне заштите

У општини Ада систем социјане заштите успостављен је кроз пружање различитих видова подршке најрањивијим категоријама грађана а у складу са усвојеним актима којима су дефинисана права и услуге.

У оквиру Општинске управе је формирано Одељење за општу управу, друштвене делатности и заједничке послове које у опису надлежности има послове који се односе на задовољавање потреба грађана у области социјалне заштите. За потребе ове анализе наводимо следеће послове:

- води управни поступак у области дечијег додатка, родитељског додатка, накнаде зараде за време породилског одсуства;
- стара се о социјалној заштити грађана општине, прати и обезбеђује функционисање установа у области социјалне заштите, издаје дозволе за почетак рада установа социјалне заштите које оснивају друга правна и физичка лица. Утврђује испуњеност услова за пружање услуга социјалне заштите, предлаже нормативе и стандарде за обављање делатности установа чији је оснивач општина, иницира и предлаже доношење прописа о правима у социјалној заштити;
- врши послове у вези са збрињавањем избеглих, прогнаних и привремено расељених лица на територији општине;
- израђује, прати и координира реализацију спровођења задатака везаних за социјалну карту општине и општинску стратегију за смањење сиромаштва;
- помаже развој различитих облика самопомоћи и солидарности са лицима са посебним потребама, као и са лицима која су суштински у неједнаком положају са осталим грађанима и подстиче активност и пружа помоћ организацијама инвалида и другим социјалнохуманитарним организацијама у општини;
- обавља послове везано за уређивање и стварање услова за бригу о деци и младима, доношење и реализацију стратегија и акционих планова за децу и младе, као и омладинско организовање.

Грађани општина Ада, у складу са важећим локалним прописима остварују права на:

- Једнократну новчану помоћ;
- Једнократну новчану помоћ за новорођено дете;
- Право на помоћ у натури;
- Право на пакете хране и хигијене;
- Дневни топли оброк;
- Право на обезбеђивање услуге помоћ у кући;
- Право на кућну негу;
- Право на ослобађање од плаћања накнаде за комуналне услуге (вода и комунални отпад);

- Право на додељивање новчане помоћи материјално угроженим ученицима и студентима.

Општина Ада је оснивач Центра за социјални рад општине Ада (у даљем тексту ЦСР). Центар за социјални рад је установа која спроводи јавна овлашћења и одлучује о следећим социјалним питањима и правима:

- Остваривању права на материјално обезбеђење;
- Остваривању права на додатак за помоћ и негу другог лица;
- Остваривању права на помоћ за оспособљавање за рад;
- Остваривању права на смештај у установу социјалне заштите;
- Остваривању права на смештај одраслог лица у другу породицу;
- Питањима и правима у области хранитељства;
- Питањима и правима у области усвојења;
- Питањима и правима у области старатељства;
- Мерама превентивног надзора над вршењем родитељског права;
- Мерама корективног надзора над вршењем старатељског права.

У остваривању својих јавних надлежности, ЦСР остварује сарадњу са надлежном испоставом полицијске управе, јавним тужилаштвом, судовима, настоји да пружи заштиту и подршку жртвама насиља у породици и жртвама кривичних дела.

Дом за старе и пензионере Мол има капацитет за смештај 220 корисника и пружа услугу исхране, неге, здравствене заштите, културног забавног карактера и услуге физикалне медицине и рехабилитације. Поред тога од 2017 ова институција пружа услуге ванинституционалне заштите старим, изнемоглим , хронично оболелим лицима, која услед ограничених способности имају тешкоће да живе самостално, а чије је пребивалиште на територији општине Ада. Активности услуге помоћ у кући усмерене су ка одржању и унапређењу квалитета живота корисника. Активности усмерене ка развијању и очувању потенцијала корисника, реализују се у складу са могућностима корисника да би што дуже остали у свом окружењу.

Дом здравља Ада је носилац примарне здравствене заштите⁸. У саставу Дома здравља Ада је и здравствена станица у Мољу и сеоске амбуланте на Утринама и Оборњачи. Укупан број осигураника је 13902. Рад Дома здравља је организован кроз рад следећих служби:

- Служба за здравствену заштиту одраслих становника са хитном медицинском помоћи, кућним лечењем и здравственим негом
- Служба за здравствену заштиту жена, деце, школске деце и омладине са поливалентном патронажом
- Служба за специјалистичке консултативне делатности, радиолошку и лабораторијску дијагностику
- Служба за стоматолошку здравствену заштиту
- Служба за правне, економско-финансијске, техничке и друге послове

У структури запослених на неодређено време који се финансирају из средстава обавезног здравственог осигурања је 18 доктора медицине и 2 доктора медицине које се финансирају из других извора, што је испод норматива и нема запослених стручних сарадника.

На нивоу предшколског образовања и васпитања на територији општине функционише једна предшколска установа: „Чика Јова Змај“. Предшколска установа функционише од 1964. године и обезбеђује услове за полудневни и целодневни боравак у 10 објеката на територији

8 <http://www.dzada.co.rs/>

општине. Обухват деце узраста 0—3 године предшколским васпитањем и образовањем у 2020 години је био 10,1% (Република Србија 31,8%). Ова податак је врло значајан пошто указује на потребу за саветодавним радом са родитељима, пошто је период до 3 године живота врло значајан период у животу детета. Инвестирање у рани развој деце производи висок степен повраћаја улагања у друштво.

У оквиру основне школе „Новак Радонић“ у Мољу функционише продужени боравак где се обезбеђују игра, културно-уметничке, спортске активности, учење, израда домаћих задатака и извршавање других обавеза ученика у безбедном окружењу. За децу из социоекономски угрожених породица локална самоуправа финансира трошкове боравка деце у продуженом боравку од 1-8 разреда.

Од 2005 године у оквиру општинске управе Ада функционише Канцеларија за смањење сиромаштва. У области социјалне заштите велики значај на локалном нивоу има цивилни сектор, нарочито НВО "Дуга", Удружење пензионера и Црвени крст Ада.

2.3.2. Буџетска издвајања за област социјалне заштите

Према члану 209. Закона о социјалној заштити средствима из буџета ЈЛС финансирају се:

- 1) дневне услуге у заједници;
- 2) услуге подршке за самосталан живот, осим услуге становања уз подршку за особе са инвалидитетом;
- 3) услуга становања уз подршку особа са инвалидитетом у јединицама локалне самоуправе чији је степен развијености, утврђен у складу са прописима којима се уређује разврставање јединица локалне самоуправе према степену развијености - изнад републичког просека;
- 4) саветодавно-терапијске и социјално-едукативне услуге, осим саветовања и обуке хранитеља и усвојитеља;
- 5) остале услуге социјалне заштите у складу са потребама локалне самоуправе;
- 6) једнократне помоћи и други облици помоћи;
- 7) програми рада установа чији је оснивач јединица локалне самоуправе;
- 8) програми унапређења социјалне заштите у јединици локалне самоуправе;
- 9) иновационе услуге.

Врсте права из социјалне заштите која се остварују путем Центра за социјални рад, а финансирају из буџета ЈЛС	Број корисника услуге у 2021	Износ издвојен за реализацију појединачних права
Једнократна новчана помоћ	229	3.524.968
Једнократна новчана помоћ за новорођено дете	88	3.180.000
Помоћ у натури	12	150.000
Пакети хране и хигијене	200	396.534
Дневни топли оброк	187	2.500.000
Обезбеђивање услуге помоћ у кући	40	6.000.000
Ослобађање од плаћања накнаде за комуналне услуге (вода и комунални отпад)	821	2.768.741

Додељивање новчане помоћи материјално угроженим ученицима и студентима	59	997.100
--	----	---------

Поред тога, општина Ада финансира плате и накнаде зарада за запослене који обављају послове признавања права која проистичу из правних аката општине/града. Вредност укупних издвајања за финансирање рада центра и средстава за призната права по годинама анализе су следећа:

- у 2019. години – 2019: план: 10.114.500,00 извршење: 9.826.548,44 динара,
- у 2020. години – 2020: план: 4.367.889,00 извршењ: 4.333.554,00 динара и
- у 2021. години – 2021: план: 8.720.000,00 извршењ: 8.667.194,67 динара.

Извршене расходе из буџета општине/града Ада у програму 11 – Социјална и дечија заштита у периоду од 2019-2021. године показује наредни табеларни приказ:

у динарима

Шифре прогр. активности	Назив програмских активности у програму	Буџетске године	
		2019	2020
0001	Једнократне помоћи и др. облици помоћи	13.212.760,40	15.745.224,52
0002	Породични и домски смештај, прихватилишта и друге врсте смештаја	272.858,00	151.438,00
0003	Дневне услуге у заједници	10.814.250,61	10.707.107,59
0004	Саветодавно-терапијске и социјално-едукативне услуге	0,00	0,00
0005	Подршка реализацији програма Црвеног крста	1.000.000,00	3.114.452,65
0006	Подршка деци и породици са децом	2.502.348,44	4.333.554,00
0007	Подршка рађању и родитељству	0,00	0,00
0008	Подршка особама са инвалидитетом	0,00	0,00
	Укупно:	27.802.217,45	34.051.776,76

Удео извршених расхода и издатака из буџета општине/града за програм 11 – Социјална и дечија заштита у односу на укупно извршење буџета општине/града, у релативним показатељима, представљен је путем наредне табеле:

у динарима

Године	Укупно извршење расходне стране буџета ЈЛС	Укупно извршење програма 11 – Социјална и дечија заштита	Процентуално учешће расхода програма 11 у односу на укупне расходе буџета
2019	737.311.851,08	27.802.217,45	3,77%
2020	943.472.245,37	34.051.776,76	3,60%
2021	741.023.129,32	30.093.368,10	4,06%
Укупно:	2.421.807.225,77	91.947.362,31	3,79%

2.4.Анализа проблема

Од почетка активности на припреми овог документа били су укључени представници различитих институција и организација, а анализа стања и проблема је била предмет консултативног процеса са циљним групама. Коришћене су две методе како би се дефинисали приоритети тј. кључне смернице за дефинисање циљева – Дрво проблема и SWOT анализа. Овим активностима је претходило прикупљање података по појединим циљним групама, како би се могли издвојити кључни проблеми за поједине осетљиве категорије становништва. Свеобухватно разумевање постојећег стања и проблема који постоје су омогућили усмереност на потребе садашњих и потенцијалних корисника мера и услуга социјалне заштите и дефинисање реалних циљева.

Дефинисана су три приоритета која су била основ за прикупљање података:

- Сиромаштво и социјална искљученост

- Недовољно развијене услуге у заједници
- Управљање и сарадња у области социјалне заштите

Кључни показатељи који ће се пратити током реализације стратегије су:

Удео становника социјалне заштите у укупној популацији општине у %

Процент радноспособних корисника финансијске подршке и подршке у натури који се финансирају из буџета ЈЛС

Број лиценцираних услуга социјалне заштите у заједници које се пружају

Број корисника обухваћен услугама социјалне заштите

Успостављено функционално међусекторско радно тело за праћење и извештавање о реализацији Стратегије социјалне заштите општине Ада

2.4.1. Кључне циљне групе

2.4.1.1. Старија лица

Удео старијих у укупној популацији становника је у порасту. У општини Ада 2020. године од укупног броја становника 22% тј. 3435 грађана је старије од 65 година⁹, док према Попису становништва из 2011. године је било 3097 грађана старијих од 65 година, тј. 18%. Према подацима Дома здравља Ада међу регистрованим осигураницима је 3419 особа старијих од 65 година, што је 24,6% међу регистрованим осигураницима. Према подацима Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање у општини Ада¹⁰ у децембру 2021 је било укупно 3.667 пензионера. Од овог броја 2.951 је из категорије осигураника запослених, са просечним износом пензије од 27.282 динара, 333 корисника је из категорије осигураника самосталних делатности, са просечним износом пензије од 35.136 динара и 383 корисника је из категорије осигураника пољопривредници са просечним износом пензије од 13.754 динара. У поређењу са подацима из децембра 2020 смањен је број корисника пензија из свих категорија осигураника, када је укупан број корисника пензија износио 3.743.

Према подацима ЦСР у 2021. на активној евиденцији се налазило 369 корисника старијих од 65 година (133М и 236Ж). Број особа преко 65 година на евиденцији Центра за социјални рад у периоду 2019 -2021 бележи пад за 9%. Током 2019 године на активној евиденцији из категорије лица старијих од 65 година ЦСР је било 406 корисника, а 2020 је било 397 корисника. У укупном броју корисника на евиденцији ЦСР особе из ове циљне групе су заступљене 13%. Тенденција пада броја корисника на активној евиденцији ЦСР у периоду 2019 – 2021 је испољена и код осталих старосних категорија.

У табели која следи су приказани подаци по корисничким групама за старосну категорију преко 65 година на евиденцији Центра за социјални рад

Корисничка група	65-79 година	80 и више година
Особе под старатељством - сви пунолетни корисници под старатељством: и у породици и на смештају	7	5
Жртве насиља, занемарене особе и у ризику од занемаривања	33	2
Особе са инвалидитетом	46	14
Особа са друштвено неприхватљивим понашањем	2	0

⁹ Републички завод за статистику, Преглед стања и развоја општина, DevInfo profil Ada,

http://devinfo.stat.gov.rs/SerbiaProfileLauncher/files/profiles/sr/1/DI_Profil_Ada_EURSRB001002004002.pdf

¹⁰ Статистички месечни билтен, IV/2022, Републички фонд за пензијско и инвалидско осигурање,

Особе које имају потребе за смештајем -домски или породични смештај	58	2
Материјално угрожене особе	104	13
Жртве трговине људима	0	0
Бескућници	2	1
Остали	78	2
Укупно	330	39

Поређењем ових података се уочава мања заступљеност старијих лица на евиденцији ЦСР у односу на укупну заступљеност ове категорије у општој популацији.

Значајни проблеми са којима се сусреће старија популација су мала месечна примања или недостатак било каквих примања, повећани трошкови живота, високи морбидитети кардиоваскуларних и малигних обољења и с њима повезани морталитети, као и висока учесталост сензорних и физичких инвалидитета, те неуролошких и менталних поремећаја.

Подаци о старим лицима на активној евиденцији ЦСР по корисничким групама указују да је сиромаштво тј. материјална угроженост један од највећих проблема. С обзиром на висину просечне пензије (26.582 динара, децембар 2021, општина Ада) може се закључити да старија лица немају довољно прихода за покривање основних животних трошкова. Посебно угрожена категорија становништва јесу старија лица која не примају пензију, немају друге изворе прихода и која немају сроднике који би се бринули о њима.

Поред материјалне угроженисти један од проблема је и недостатак капацитета за смештај старијих особа у установу социјалне заштите или породицу, што указује на потребу јачања услуга социјалне заштите у заједници. Низак животни стандард старих лица проузрокује низ здравствених и психосоцијалних проблема који узрокују да су стара лица једна од најугроженијих група у популацији и приоритетна група у систему социјалне заштите у општини Ада. Услуге и сервиси подршке прилагођени потребама старих нису довољно развијени или се не обезбеђују у континуитету.

2.4.1.2. Особе са инвалидитетом

Особе са инвалидитетом су у Републици Србији, као и у ЕУ, једна од најугроженијих група становништва што се тиче стопе сиромаштва, као и ризика од сиромаштва. Постоји проблем у планирању и реализацији услуга и мера подршке намењених ОСИ пошто непостоје ни разврстани подаци о ОСИ, као ни међусекторско повезивање у области прикупљања и анализе података. У друштву су широко раширене предрасуде и стереотипи о особама са инвалидитетом, а запослени у институцијама система свој рад још увек заснивају на медицинском моделу инвалидитета.

Под особом са инвалидитетом сматра се особа која има дугорочне физичке, менталне, интелектуалне или чулне тешкоће, које у интеракцији са разним препрекама могу ометати пуно и ефикасно учешће у друштву на једнакој основи са другима.¹¹ Пописом становништва, домаћинстава и станова из 2011. године, први пут је обухваћено и питање о инвалидитету. Резултати Пописа становништва (2011) показују да у општини Ада живи 1601 особа са

¹¹ Члан 1. Конвенције о правима особа са инвалидитетом

инвалидитетом (665 М, 936 Ж), што представља око 9,3% укупног становништва општине. Посматрано према врсти тешкоће, највећи проценат је оних који имају тешкоће са мобилношћу, а најмање особа које имају проблеме у комуникацији.

На евиденцији Центра за социјални рад¹² број особа са инвалидитетом у 2020 години је био 365, а у 2021 години 372 особе са инвалидитетом, што је увећање за 1.8%. Највећи број особа са инвалидитетом је у категорији одраслих 199 у 2020 и 200 корисника (54%) у 2021 години. Према врсти инвалидитета у 2021 години доминира телесни инвалидитет код 106 (28.4%) особа затим интелектуални са 103 (27.6%) корисника и ментална оболења у 91 случајева (24.4%). Према старосној структури у категорији деце најзаступљеније је интелектуални инвалидитет са 42.3 %,затим вишеструки са 24% и телесни са 23%. У категорији младих највећи број младих је са телесним инвалидитетом 40%, затим 25% са интелектуалним и 15% са вишеструким сметњама. Према старосној структури у категорији одраслих је најзаступљеније је ментално обољење 39% од укупног броја одраслих са инвалидитетом, затим интелектуални са 26% и телесни инвалидитет са 23%. У категорији старијих преко 65 година највећи број 52% је са телесним инвалидитетом, затим 18.3% са менталним проблемима.

Број особа са инвалидитетом на евиденцији ЦСР који су на дан 31.12.2021 користили услуге смештаја у установама социјалне заштите или у породичном смештају, према врсти смештаја и узрасту				
Врста смештаја	Старосна структура			
	Деца	Млади	Одрасли	Старији
Смештај у прихватилишту /прихватној станици	0	0	0	0
Смештај у сродничкој старатељској породици	0	4	17	2
Смештај у хранитељској (сродничкој и другој хранитељској) породици	2	0	0	0
Смештај у установи социјалне заштите	0	2	19	16
Укупно	2	6	36	18

На евиденцији НСЗ, Филијала Кикинда Испостава Ада13 на дан 24. 03. 2022 године је евидентирано 18 лица којим је процењена радна способност (6 жена, 12 мушкараца). Код 17 лица је утврђен 1. степен тешкоћа и препрека за рад, односно утврђено је да су тешкоће и препреке мале и утичу на радну способност на занимања или послове које лице може да обавља. Само једном лицу је утврђен 3. степен тешкоћа и препрека за рад. На евиденцији НСЗ укупно 33 ОСИ.

Особе са инвалидитетом у општини Ада актуелно сем права и услуга које се финансирају из републичког буџета и материјалних давања из буџета јединице локалне самоуправе које остварују посредством Центра за социјални рад (права на материјална давања и услуге смештаја) немају доступне дневне услуге у заједници (помоћ у кући, лични пратилац, дневни боравак и др) услуге подршке за самостални живот (персонална асистенција..) или пак саветодавно едукативне услуге (услуге саветовања, подршке едукације и др...). Успостављена сарадња са приватним послодавцима и мере на националном, регионалном и локалном нивоу су допринеле запошљавању ОСИ.

Посебну пажњу треба обратити на број ОСИ који имају ментално обољење с обзиром да у категорији одраслих је најзаступљеније ментално обољење 39% од укупног броја одраслих са инвалидитетом, затим интелектуални са 26% и телесни инвалидитет са 23%. Категорија

12 Извор података годишњи извештаји ЦСР

13 Подаци су достављени од стране НСЗ, Филијала Кикинда Испостава Ада

одраслих чини 54% укупног броја евидентираних особа са инвалидитетом у ЦСР.

Приступачност је један од предуслова за самостални живот, пуно и равноправно учешће особа са инвалидитетом у друштву и неограничено остваривање свих људских права и основних слобода, равноправно са другима и односи се на особе са сваком врстом инвалидитета. За општину Ада се може рећи да важи констатација наведена у анализи стања у оквиру Стратегије унапређења положаја особа са инвалидитетом у Републици Србији за период од 2020. до 2024. године¹⁴: "Без обзира на постојећу регулативу, особе са инвалидитетом се и даље суочавају са препрекама у обављању свакодневних активности, приликом кретања, коришћења превоза, уласка и кретања кроз различите јавне објекте, као и стамбених објеката који и даље нису приступачни, чиме им се у извесној мери онемогућава приступ робама и услугама и укључивање у друштво уопште."

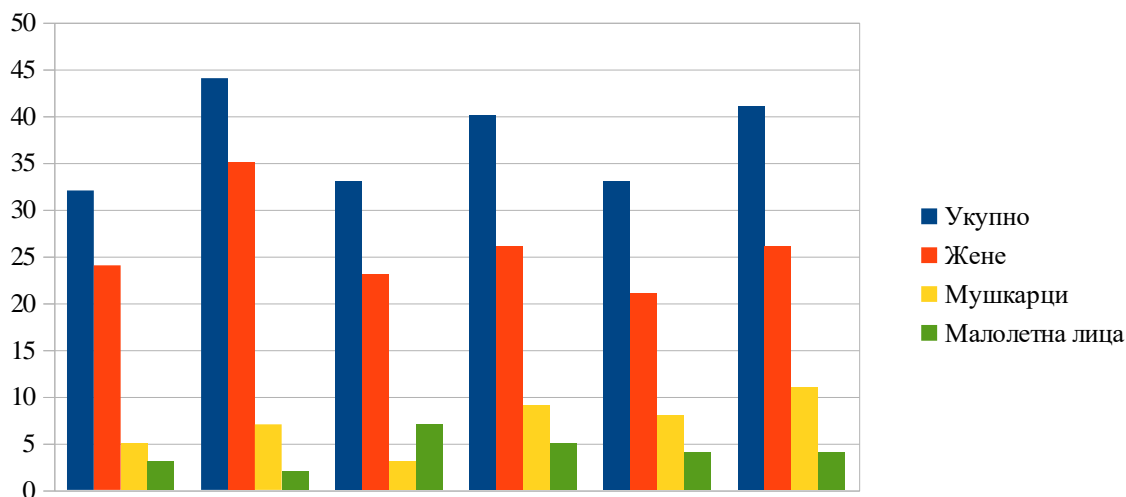
Један од значајнијих проблема је доступност програма и услуга подршке родитељима и деци са сметњама у развоју. Процену потреба за додатном образовном, здравственом и социјалном подршку детету и ученику врши Интерресорна комисија, али је положај ове комисије такав да њени закључци нису обавезујући. Осим подршке коју деца добијају у оквиру васпитно образовних институција – Дневни боравак, ИОП, педагошки асистент, не постоје друге услуге – саветовалиште за родитеље, услуге логопеда, дефектолога и сл.

На територији општине Ада није регистровано ни једно удружење грађана које има основни циљ усмерен ка унапређењу положаја ОСИ.

2.4.1.3. Жртве породичног насиља

У периоду од 2016 до 2021 године број пријављених случајева насиља у породици се креће између 32 и 44 случаја. Иако је у претходним годинама предузето низ активности како на националном тако и на локалном нивоу у циљу спречавања родно заснованог насиља и насиља у породици, насиље је још увек распрострањено нарочито према женама. Ризику од родно заснованог насиља посебно су изложене жене из осетљивих друштвених група, као што су Ромкиње, жене са инвалидитетом, жене са села, самохране мајке, азиланткиње/мигранткиње, жене другачије сексуалне оријентације и родног идентитета и др. Приликом интерпретације података треба имати у виду да се без обзира на спроведене активности на подизању свести становништва о значају превенције и пријављивања насиља један број случајева злостављања, занемаривања и дискриминације лица из посебно осетљивих група, иако је присутно, још увек не пријављује.

Подаци у графикону и табели приказују број пријављених случајева насиља у породици и разврстани су према полу и старости за период 2016-2021.

У табели која следи су приказани подаци разврстани по старости такође у периоду од 2016-2021. У табела су издвојени подаци који се односе на пријаву насиља над децом и особама старијих од 65 година.

Година	Укупно	Млади 18-29 година	Одрасли 30-64 године	Старији 65 + година	Малолетна лица
2016	32	4	18	7	3
2017	44	6	25	11	2
2018	33	7	15	4	7
2019	40	8	20	7	5
2020	33	6	18	5	4
2021	41	11	20	6	4

2.4.1.4. Лица изложена ризику од сиромаштва и социјалне искључености

Поред горе наведених циљних група ризику од сиромаштва су изложене и незапослени, радно способни, теже запошљиви појединци и њихове породице, запослени на одређено време или на привременим и повременим пословима, млади који излазе из система социјалне заштите, једнородитељске породице, вишечлане породице, Роми који живе у субстандардним насељима и други.

Према подацима Националне службе за запошљавање у општини Ада је 2021. године било регистровано 441 незапослено лице. У односу на 2019 годину број регистрованих незапослених је повећан. На евиденцији је више незапослених мушкараца – 234 мушкараца, 207 жена. Оно што карактерише незапосленост је изузетно неповољна образовна структура и већи проценат незапослених младих у поређењу са националним и регионалним просеком. Број запослених у односу на 2019. годину је на готово истом нивоу.

У оквиру Канцеларије за смањење сиромаштва води се социјална карта на локалном нивоу. На основу ове евиденције, у којој је 903 лица, остварује се додатна како материјална подршка, тако и подршка у остваривању права, административних поступака и прибављању докумената. Структура корисника преко ове евиденције је следећа: пензионери; особе са инвалидитетом; запослени са ниским примањима; корисници новчане социјалне помоћи; незапослени који нису корисници права на новчану социјалну помоћ; регистровани пољопривредници са малим газдинствима; жртве породичног насиља. Путем рада Канцеларије и НВО "Дуга" тежи се обезбеђивању материјалне и нематеријалне подршке лицима у стању социјалне потребе тј породицама и појединцима који су изложени већем ризику од сиромаштва. Врсте подршке која се пружа на основу подношења захтева је: регулисање обавезе електричне енергије; куповина неопходних лекова; набавка здравствених књижица; регулисање ванредних лекарских трошкова; регулисање превозне карте за ученике; регулисање трошкова сахране; набавка огрева; набавка личне карте; трошкови интернатског смештаја; регулисање неизмирене обавезе гаса и комуналних услуга; новчана помоћ и др.

2.5. Кључни проблеми и њихове последице

На бази претходно утврђених приоритета и прикупљених података идентификовани су кључни проблеми који су били основ за дефинисање циљева и мера.

Основни проблем који је идентификован је недовољна социјална сигурност грађана и грађанки у стању социјалне потребе узроване недостатком системског приступа и континуираности мера и услуга подршке.

Овај проблем је узрокован непостојањем континуитета у финансирању услуга, као и недовољно развијеним и доступним ресурсима за пружање услуга у заједници. У општини Ада постоји само једна услуга социјалне заштите и то је помоћ у кући за одрасла и стара лица. Обухват корисника овом услугом и континуитет у њеном пружању зависи од доступности финансијских средстава. С обзиром да се услуга пружа од 2017 године потребно је 2023 године обновити лиценцу. На основу истраживања "Мапирање услуга социјалне заштите и материјалне подршке у надлежности јединица локалне самоуправе"¹⁵ у 2018. години на територији републике услуга помоћ у кући за одрасла и старија лица се пружа корисницима у просеку шест сати недељно у зависности од модела пружања услуге, просечна вредност опште стопе обухвата лица старијих од 65 година је 1,34%, а сат услуге помоћ у кући у просеку на нивоу републике је коштао 333 динара по кориснику. У општини Ада према овом истраживању услуга се пружа до 5 сати недељно, општа стопа обухвата лица старијих од 65 година је до 1,34%, а по висини јединичних трошкова за услугу општина спада у групу ЈЛС с јединичним трошком услуге вишим од 500 дин. Упоређивање и праћење ових података је потребно ради анализе ефикасности пружених услуга. Средства за финансирање услуге се обезбеђују из буџета ЈЛС и наменских трансфера. Због недостатка системског и ефикасног планирања, као и због неразвијених капацитета за обезбеђивање средстава из других извора не постоји континуитет и предвидивост у финансирању.

Остале услуге социјалне заштите у заједници нису развијене. Група услуга, усмерених ка пружању помоћи и подршке породицама и појединцима у превазилажењу кризних ситуација и стицању знања и вештина за самостални живот се пружају само у оквиру редовне делатности ЦСР, нема развијених посебних програма и услуга намењених појединим циљним групама. Такође се може рећи да није развијена међусекторска и међуопштинска сарадња која би допринела богаћењу и бољој расподели ресурса за услуге социјалне заштите у заједници. Што се тиче ресурса поред материјални недостају и људски ресурси. Млад стручан кадар напушта општину и одлази или у развијеније ЈЛС у Србији, или у иностранство. Поред тога општина Ада је двојезична средина и за пружање нарочито саветодавно терапијских и

¹⁵ Гордана Матковић, Милица Стрњаковић, Тим за социјално укључивање и смањење сиромаштва Владе Републике Србије, 2020

социјално едукативних услуга је потребно знање/познавање оба језика, српског и мађарског. На локалном нивоу нема лиценцираних пружалаца услуга, капацитети за припрему елабората потребног за лиценцирање услуга у јавном и невладином сектору нису довољно оснажени за то, а општина не издваја средства и не расписује јавне позиве за пружање услуга које би могле пружити институције/организације из окружења.

Други проблем везан је за неусклађеност и неповезаност система запошљавања, социјалне заштите и образовања. Како је већ поменуто највећем ризику од сиромаштва су поред старих лица без пензија или минималним пензијама, ОСИ, радно способни, незапослени појединци и чланови њихових породица. Новчана социјална помоћ је кључна мера новчаних давања усмерена на сиромашне у систему социјалне и дечије заштите. Одлуком о социјалној заштити дефинисана су права из социјалне заштите која се остварују из локалног буџета. Социјална давања се обезбеђују у новцу и у природи. Обим потреба на локалном нивоу превазилази обим средстава која се издвајају из буџета. Корисници материјалне подршке припадају различитим угроженим групама: сиромашни, жртве насиља у породици, млади који напуштају систем социјалне заштите, талентована деца и студенти, деца са сметњама у развоју, деца из социо-економски угрожених породица, особе с инвалидитетом, тешко оболела лица, и слично. Општина Ада издваја више средстава за новчану помоћ од помоћи у природи. Захваљујући доброј сарадњи НВО "Дуга" са страним донаторима и доброј сарадњи НВО, приватног и јавног сектора, помоћ у природи се обезбеђује и мимо средстава издвојених из локалног буџета. У овом делу ради поређења опет наводимо истраживање "Мапирање услуга социјалне заштите и материјалне подршке у надлежности јединица локалне самоуправе" у ком је изнето да општина Ада према уделу расхода за сиромашне у укупној материјалној подршци, спада у групу ЈЛС која издваја више него двоструко изнад просека (78,4%) на националном нивоу, али ако посматрамо удео укупних годишњих расхода за материјалну подршку у буџетским расходима дате ЈЛС (у %), просек на нивоу Републике Србије је 2,5%, док је у општини Ада ЈЛС у којима је удео расхода између половине просека и просека (1,2% и 2,5%). Програми активне инклузије корисника НСП нису у довољној мери развијени. Уредба о мерама социјалне укључености корисника новчане социјалне помоћи дефинише видове активације корисника новчане социјалне помоћи, као што су на пример укључивање у процес формалног и неформалног образовања, запошљавање, лечење и друштвенкористан рад, односно рад у локалној заједници. Друштвенкористан рад је мера која се применује на локалном нивоу. Највећи проблем у области материјалне сигурности је запошљавање тј. низак ниво образовања незапослених лица. Приступ оснаживању рањивих и маргинализованих друштвених група недовољно подстиче њихова знања, вештине и компетенције што за последицу има да корисници услуга социјалне заштите нису интегрисани на тржиште рада.

Трећа група проблема је повезана за проблем управљања и дијалога са корисницима ради њиховог оснаживања за остваривање права и активан живот у заједници. Што се тиче међуопштинске сарадње потребно је потписати и боље регулисати спровођење и праћење споразума/протокола/уговора. Ово је нарочито значајно у области заштите жртава породичног и родно заснованог насиља. На нивоу општине је формирана Интересорна комисија, али је потребно подићи њене капацитете и сарадњу са системом образовања, здравства и социјалне заштите. Такође у домену здравства не постоји тачна евиденција о деци са сметњама у развоју, што утиче и на могућност планирања потребне подршке у локалној заједници. У оквиру Канцеларије за смањење сиромаштва се пружа подршка корисницима током административних процедура за остваривање права, али подршка се пружа корисницима на основу њиховог захтева. Многи потенцијални корисници нису довољно упознати са правима у области социјалне заштите те је потребно појачати информисање корисника како штампаним материјалом, тако и online преко интернет презентације општине и ЦСР. Административни поступци на локалном нивоу нису довољно повезани и није омогућена лакша размена података између органа у циљу смањивања

административног оптерећења грађана. У недостатку стратешког оквира за развој социјалне заштите на националном нивоу, занемарен процес доброг управљања и планирања развоја социјалне заштите на локалном нивоу. У оквиру социјалне заштите недовољно су развијени капацитети за управљање развојем социјалне заштите, нарочито у домену мапирања потреба и праћења постигнутих резултата. На локалном нивоу мали је број НВО које и својим циљевима имају усмереност ка социјалној заштити. Удружење пензионера може да да велики допринос у информисању и подршци старијим лицима. Такође не расписују се посебни јавни позиви усмерени за финансирање пројеката у области социјалне заштите.

2.6.SWOT

анализа

СНАГЕ	СЛАБОСТИ
<ul style="list-style-type: none"> • ЦСР је у сталном директном контакту са корисницима и добро познаје њихове проблеме и потребе • ЦСР има своју web презентацију, која је повезана са web презентацијом општине, и на њој су доступне информације релевантне за остваривање права из области социјалне заштите • Кључни актери из јавног, приватног и невладиног сектора препознају проблеме са којим се суочавају рањиве и маргинализоване групе и појединци • Из буџета локалне самоуправе се издвајају средства за мере и услуге подршке у области социјалне заштите • За децу из социоекономски угрожених породица финансира се услуга дневног боравка при основној школи у Мољу • Постоји Дом за старе и пензионере Мол • Лиценцирана је услуга помоћ у кући за старије и одрасле • Формирана је и функционише Канцеларија за смањење сиромаштва • Успостављена је и редовно се ажурира база података о социоекономски угроженим појединцима и породицама на локалном нивоу – социјална карта • Удружење пензионера је активно • Послодавци су сензибилисани за запошљавање ОСИ • Искуства на реализацији пројеката • Успостављен је програм радне активације незапослених радно способних појединаца путем друштвено корисног рада • Обезбеђен је простор у ком може да се реализује услуга дневног боравка за старе • Постојање воље и сагласности релевантних актера да је потребно подржати и активно приступити решавању проблема становништва које је у стању социјалне потребе 	<ul style="list-style-type: none"> • Недовољан број стручних радника у области социјалне заштите • Недовољна информисаност корисника о правима и административним процедурама за остваривање права • Не постоји локални плански документ у области социјалне заштите • Немогућност прецизног дефинисања планираних средстава • Недовољна информисаност релевантних актера о правима и услугама из области социјалне заштите • У локалном буџету се не опредељују средства за нове услуге и програме социјалне заштите • Нема лиценцираних пружаоца услуга • Не расписују се јавни позиви само за област социјалне заштите за организације цивилног друштва • Правно нерегулисан статус дневног боравка за децу од 1-8 разреда из социоекономски угрожених породица • Недовољна искоришћеност просторних капацитета • Не постоје мере које би стимулисале долазак и останак младог стручног кадра • Слабо развијени механизми социјалне инклузије • Не постоји континуитет у пружању услуга, нарочито за оне успостављене у оквиру пројекта • Не постоје услуге подршке за децу са сметњама у развоју на територији општине Ада • Мало је активности које су усмерене на превентивне активности – саветовалишта, групе подршке, рад са породицом

ШАНСЕ	ПРЕТЊЕ
<ul style="list-style-type: none"> • Конкурси у области запошљавања који су усмерени на вулнерабилне групе и за чију успешност је потребно оснажити међусекторску сарадњу • Програми стручне праксе за младе • Постојање услуга у ЈЛС које окружују општину Ада и са којима је могуће потписати протоколе о сарадњи • Усвојен нови Општи протокол за заштиту деце од насиља који је основ за развијање посебних протокола у оквиру сектора, институција и организација • Стратегија за превенцију и заштиту деце од насиља за период од 2020-2023 • Нацрт Стратегије социјалне заштите РС за период од 2019-2025 • Стратегија за социјално укључивање Рома и Ромкиња у Републици Србији за период 2022–2030 • Конкурси за пројекте на унапређењу положаја социјално угрожених група (међународни и државни) • Системска и законска решења за унапређење положаја социјално осетљивих категорија грађана • Иницијатива у здравственом систему да се уведе редовно праћење деце у ризику или са сметљама у развоју • Донаторска средства које Мађарска опредељује за помоћ грађанима мађарске националности у Србији • Подршка покрајинских институција у области социјалне заштите • Пакети стручне подршке и модели у области социјалне заштите које пружа СКГО као и други програми финансирани из донаторских средстава • Размена искуства са ЈЛС сличне величине и нивоа развијености које имају добро успостављен систем социјалне заштите 	<ul style="list-style-type: none"> • Демографски трендови – наталитет, миграције, старост • Политичка нестабилност – промене у структури локалне власти и управе • Недовољна укљученост свих актера у реализацију активности • Непостојање усвојеног националног стратешког оквира у области социјалне заштите • Неусклађеност социјалних давања и мера за активацију и запошљавање радно способних појединаца • Недостатак подзаконских аката за радну активацију • Економске промене узроковане променама на глобалном нивоу • Недовољна координација републичког у покрајинског нивоа у области социјалне заштите • Непрепознавање специфичности и недостатка капацитета малих ЈЛС • Недовољна информисаност, недостатак споразума на локалном нивоу • Правна несигурност • Неусклађеност законске регулативе (прописа) • Непостојање законске регулативе у области социјалног предузетништва

3. ВИЗИЈА СОЦИЈАЛНЕ ЗАШТИТЕ У ОПШТИНИ АДА

Општина Ада је средина која подстиче активно и равноправно укључивање свих грађана и грађанки у привредни и друштвени живот заједнице и развија капацитете који доприносе социјалној сигурности и заштити најрањивијих појединаца и породица.

Водећи принципи на којима је Стратегија социјалне заштите општине Ада за период од 2022 до 2026 године заснована и којима треба да се руководе сви актери током реализације активности Стратегије социјалне заштите општине Ада за период од 2022 до 2026 године су:

- Једнаке могућности и прихватање различитости
- Најбољи интерес корисника
- Учешће појединца и заједнице
- Партиципативност
- Мултисекторски и интердисциплинарни приступ
- Ефективна комуникација
- Континуирано побољшање

Посебна вредност на којој се заснивао процес израде овог документа је било укључивање релевантних актера из различитих сектора и ресурса, представника јавне управе, невладиног сектора, консултације са циљним групама и подизање капацитета за процес припреме и управљања јавним политикама. Приликом израде документа поштовало се начело реалистичности, те су уважене финансијске и административне могућности и ограничења, а изазови који настају услед ограничења ће се превазилазити прерасподелом средстава у складу са стратешким опредељењима и оснаженом међусекторском сарадњом.

4. ЦИЉЕВИ И МЕРЕ СТРАТЕГИЈЕ

4.1. Општи циљ

Унапређење доступности и одрживости права и услуга социјалне заштите ради превенирања проблема појединаца, породица и група у ризику, спречавања настајања социјалне искључености и побољшања квалитета живота рањивих и маргинализованих појединаца и породица путем ефикаснијег коришћења постојећих ресурса и стварањем предуслова за развој и пружање нових услуга.

Кључни показатељ општег циља: За 10% повећан проценат корисника мера и услуга социјалне и дечје заштите који се финансирају из буџета ЈЛС

У 2021. години број корисника мера и услуга социјалне заштите је био 1636 и овај број ће се користити као почетна вредност.

4.2. Посебни циљеви и мере

За сваки посебан циљ дефинисане су мере и кључни показатељи реализације циља, односно конкретних мера. За неке од показатеља не постоје подаци који указују на почетну вредност пошто није постојало разврставање података по појединим циљним групама у оквиру општих података. Подаци за ове индикаторе биће прикупљени на почетку периода спровођења Стратегије.

Посебни циљ 1: Повећање ефикасности и адекватности мера материјалне подршке које су усмерене ка смањењу социоекономске несигурности и задовољавању егзистенцијалних потреба најсиромашнијих група становништва

Кључни показатељи учинка Посебног циља 1:

- Процент радно способних корисника финансијске подршке и подршке у природи који се финансирају из буџета ЈЛС смањен за 10% у односу на укупан број корисника финансијске подршке и подршке у природи.

За праћење успешности овог циља потребно је на крају 2022. године утврдити број радно способних корисника финансијске подршке и подршке у природи који се финансирају из буџета ЈЛС. То ће бити почетна вредност.

Реализација мера и активности у оквиру овог циља треба да допринесе активној инклузији и и да омогући задовољавање основних животних потреба најугроженијих категорија становништва. Активности ће бити усмерене ка унапређењу знања, вештина и компетенција радно способних лица, нарочито корисника социјалне помоћи и њиховом оснаживању да као активни појединци учествују на тржишту рада и у друштвеном животу. Ефикасности ових активности треба да допринесе међусекторска сарадња у области социјалне заштите, образовања, запошљавања и сарадња са послодавцима. С друге стране путем боље таргетираности и сврсисходности материјалне подршке из буџета ЈЛС, било новчане или у природи би се повећала ефективност материјалне подршке. Овај циљ се ослања на ЦОР 1 - Свет без сиромаштва и глади и циљеве дефинисане у оквиру националних стратешких докумената.

Мере које доприносе остварењу Посебног циља 1

Мера 1.1: Развој превентивних програма усмерених према појединим циљним групама који доприносе спречавању и сузбијању социо-економске несигурности породица и појединаца

Кључни показатељ учинка Мере 1.1:

- за 5% повећан број радно способних корисника НСП и других корисника услуга социјалне заштите обухваћени интегрисаном услугом ЦСР и НСЗ

За праћење успешности ове мере потребно је на крају 2022. године утврдити број радно способних теже запошљивих лица укључених додатно образовање и обуке одраслих

Мера 1.2: Заштита старијих који нису остварили право на пензијско осигурање, а који превасходно због имовинског цензуса нису укључени ни у програм новчане социјалне помоћи и немају породицу или сроднике који су у могућности да их издржавају.

Кључни показатељ учинка Мере 1.2:

- 30% старачких домаћинстава која нису укључена у програм новчане социјалне помоћи и не остварују пензију обухваћено једном од мера материјалне подршке

Мера 1.3: Обезбеђивање новчане подршке и подршке у природи за егзистенцијално најугроженије групе грађана, који због свог психофизичког стања не могу обезбедити средства за егзистенцију и немају породицу или сроднике који су у могућности да их издржавају

Кључни показатељ учинка Мере 1.3:

- Извештај о реализацији мера материјалне подршке дефинисаних Одлуком о социјалној заштити садржи податке разврстане према појединим циљним групама

Мера 1.4: Унапређење система активације корисника социјалне заштите, са посебним

акцентом на кориснике новчане социјалне помоћи

Кључни показатељ учинка Мере 1.3:

- 30% радно способних корисника новчане социјалне помоћи укључено у једну од мера за активацију на тржишту рада

Посебни циљ 2: Развој и успостављање механизма и програма за пружање услуга у локалној заједници којима се пружа подршка породици у ризику и доприноси смањењу социјалне искључености појединаца из рањивих група

Кључни показатељи учинка Посебног циља 2:

- До краја периода важења Стратегије успоставлене су и пружају се минимум две лиценциране услуге социјалне заштите
- За 50% повећан број корисника лиценцираних услуга социјалне заштите које се финансирају из буџета ЈЛС

Почетна вредност је 40 корисника. То су корисници услуге помоћ у кући за одрасла и стара лица.

С озиром да се у општини Ада пружа само једна услуга у заједници постоји неопходност повећања броја услуга. У оквиру анализе стања је указано на изаове који доприносе недовољној развијености услуга, међу којима су пре свега обезбеђење и средстава и професионалних капацитета за ширење и развој услуга у заједници, те би мере и активности у оквиру овог циља требале да допринесу стварању претпоставки за развој нових услуга и одрживост постојећих. Кључне циљне групе према којима треба развијати услуге подршке су стари, особе са инвалидитетом и деца са сметњама у развоју. Циљ услуга које се би се пружале у локалној заједници би требало да допринесе задовољавању потреба корисника у њиховом природном окружењу и превенцији смештаја у институцију. На основу података, а и у процесу консултација је указано на неопходност веће подршке деци са сметњама у развоју и њиховим породицама. У сфери подршке природној породици деце са сметњама у развоју наглашена је потреба за ширењем услуга у заједници, посебно оних које подржавају укључивање у редовни образовни систем. Мере и активности су у складу са Стратегијом деинституционализације и развоја услуга социјалне заштите у заједници за период од 2021-2026.године.

Мере које доприносе остварењу Посебног циља 2

Мера 2.1: Успостављање нормативних и финансијских претпоставки за развој услуга социјалне заштите

Кључни показатељи учинка Мере 2.1:

- Усвојен План развоја услуга социјалне заштите
- За 10% су повећана издвајања за услуге социјалне заштите у заједници из локалног буџета у односу на укупна издвајања за социјалну заштиту у оквиру програма 11 - Социјална и дечија заштита

Почетна вредност издвајања за услуге социјалне заштите је 32% из локалног буџета у односу на укупна издвајања за социјалну заштиту у оквиру програма 11 - Социјална и дечија заштита

Мера 2.2: Развој капацитета и ресурса потребних за успостављање нових услуга и одрживости постојећих

Кључни показатељи учинка Мере 2.2:

- Идентификоване потребе за недостајућим и недовољно развијеним услугама социјалне заштите у заједници на територији локалне самоуправе.
- Обучен потребан број пружалаца планираних услуга у односу на нормативе и стандарде за пружање услуга социјалне заштите

Мера 2.3: Унапређење доступности и броја услуга услуга породицама са децом

Кључни показатељи учинка Мере 2.3:

- Успостављена услуга лични пратилац детета
- Постотак издвајања у оквиру Програма 11 Социјална и дечија заштита за програмску активност Подршка деци и породици са децом повећан за 30% у односу на годину пре примене стратегије

Посебни циљ 3: Унапређење доброг управљања у систему социјалне заштите путем подизања капацитета свих релевантних актера за међусекторску, међуресорну и међуопштинску сарадњу и јачање дијалога са циљним групама

Кључни показатељи учинка Посебног циља 3:

- Успостављено функционално међусекторско радно тело за праћење реализације Стратегије социјалне заштите општине Ада
- На почетку 2023 године постоје обједињени подаци потребни за праћење кључних показатеља учинка Стратегије
- Израђен информатор о услугама социјалне заштите је доступан у штампаном и електронском облику

Ради развоја ефективне и ефикасне социјалне заштите на локалном нивоу неопходно је повезивање најразличитијих актера, подизање капацитета свих релевантних актера за интегрални приступ заштити корисника и успостављање дијалога са појединцима и заједницом. Недовољна информисаност и компликоване административне процедуре су препрека за остваривање права за мање образоване и најсиромашније. Умрежавање подразумева и ширење праксе прибављања докумената у име корисника, подршку посебно угроженим групама при аплицирању за поједина права, а и повезивање различитих сектора како би се обезбедило да корисници без административних препрека могу да остваре социјална права. Реализација мера и активности у оквиру овог циља треба да допринесе превазилажењу изазова недовољне координације и сарадње приликом пружања подршке сиромашним и осетљивим категоријама становништва.

Мере које доприносе остварењу Посебног циља 3

Мера 3.1 : Унапређивање система евиденција, праћења и размене информација система социјалне заштите са другим системима

Кључни показатељи учинка Мере 3.1:

- Усвојен редовни годишњи обједињен Извештај о реализованим мерама и услугама подршке породицама и појединцима у стању социјалне потребе

Мера 3.2: Оснаживање дијалога са корисницима путем повећања приступачности и доступности информација и укључивања у процес планирања и праћења

Кључни показатељи учинка Мере 3.2:

Годишњи обједињен извештај о реализованим мерама и услуга у области социјалне заштите представљен кључним циљним групама и објављен на Web презентацији Општине и ЦСР

Мера 3.3: Развој институционалних механизма, услуга и програма сарадње и интегрисане подршке са другим системима и смањивање неусклађености између различитих програма

Кључни показатељи учинка Мере 3.3:

- Потписан протокол о сарадњи међу релевантним актерима у области социјалне заштите – јавна управа, ЦСР, Дом за старе и пензионере Мол, институције у области образовања, здравства, запошљавања и МУП
- На годишњем нивоу се конкурише са минимално 2 пројекта за екстерне изворе финансирања у области социјалне заштите

Мера 3.4: Јачање људских ресурса и професионалаца у систему социјалне заштите

Кључни показатељи учинка Мере 3.4:

- У првој години спровођења Стратегије извршена је процена потреба стручних радника и других актера за обуком и припремљен план укључивања у обуке релевантне за реализацију мера и активности Стратегије
- Број запослених у ЦСР усклађен за нормативима и стандардима

Мера 3.5: Формирање јединственог управног места за повезивање остваривања права материјалне подршке

Кључни показатељи учинка Мере 3.4:

- Формирано минимум једно јединствено управно место којим се увезују права из области социјалне и дечије заштите утврђена Одлуком о социјалној заштити

5. ОКВИР ЗА СПРОВОЂЕЊЕ, ПРАЋЕЊЕ СПРОВОЂЕЊА, ИЗВЕШТАВАЊЕ И ВРЕДНОВАЊЕ СТРАТЕГИЈЕ СОЦИЈАЛНЕ ЗАШТИТЕ ОПШТИНЕ АДА ЗА ПЕРИОД 2022 - 2026

Мере и активности утврђене Стратегијом социјалне заштите општине Ада за период 2022 – 2026 ће спроводити органи, организације и институције у складу са Акционим планом који је саставни део овог документа. Ти субјекти ће даље разрађивати мере и активности кроз своје средњорочне и финансијске планове. Институционални оквир, уз навођење институција одговорних за праћење спровођења детаљно је дат у Акционом плану за њено спровођење. Органи, институције и организације носиоци активности размењиваће информације са институцијама које су укључене у реализацију активности и организацијама цивилног друштва о реализованим активностима, програмима и пројектима који доприносе реализацији мера предвиђених овом стратегијом и пратећим акционим планом. Финансирање активности према плану ће се вршити из буџета јединице локалне самоуправе, а део средстава је потребно обезбедити из републичког и покрајинског буџета, као и из донаторских средстава. За активности које спадају у редовне послове појединих органа и организација попут нормативних, статистичких и аналитичких није потребно обезбедити посебна средства. Како у Плану развоја општине Ада за период 2021 -2027 године у делу Друштвени развој, није посебно обрађена област социјалне заштите, износ средстава из буџета ЈЛС ће остати на истом нивоу, с тим што ће се вршити прерасподела средстава у

складу са утврђеним циљевима и индикаторима.

На самом почетку процеса спровођења биће израђени обрасци за прикупљање података, као и подаци неопходни за утврђивање почетних вредности кључних показатеља. Ове активности ће спровести Одељење за друштвене делатности, а у складу са Акционим планом и листом кључних показатеља.

За потребе координације спровођења биће формирано међусекторско тело– Тим за праћење реализације Стратегије социјалне заштите општине Ада за период 2022 – 2026. Тим ће формирати Председник општине. Задаци тима ће бити:

- Праћење реализације Стратегије;
- Прикупљање и обједињавање пристиглих извештаја од институција/организација задужених за њихово спровођење мера и активности и извештавање по појединим мерама;
- Анализа ефеката спровођења;
- Припрема прдлога за ревизију уколико је потребно и др.

О резултатима спровођења Акционог плана извештава се најкасније 120 дана по истеку сваке календарске године од дана усвајања. Финални извештај о реализацији Стратегије биће поднет најкасније шест месеци након истека рока за њену примену.

Извештаји о учинцима Стратегијом социјалне заштите општине Ада за период 2022 – 2026 ће бити припремљени 2024. и 2026. године. На основу првог извештаја о учинцима Стратегије уколико се утврди потреба може се спровести ревизија Стратегије и Акционог плана.

6. АКЦИОНИ ПЛАН ЗА СПРОВОЂЕЊЕ СТРАТЕГИЈЕ СОЦИЈАЛНЕ ЗАШТИТЕ ОПШТИНЕ АДА ЗА ПЕРИОД 2022 – 2026*

ПОСЕБНИ ЦИЉ 1: Повећање ефикасности и адекватности мера материјалне подршке које су усмерене ка смањењу социоекономске несигурности и задовољавању егзистенцијалних потреба најсиромашнијих група становништва			
Мера 1.1	Развој превентивних програма усмерених према појединим циљним групана који доприносе спречавању и сузбијању социоекономске несигурности породица и појединаца	Институција одговорна за праћење и извештавање: Тим за праћење реализације Стратегије	Партнери: ЦЗСР Ада Национална служба за запошљавање Средња и основне школе на територији општине Ада
Показатељ:	за 5% повећан број радно способних корисника НСП и других корисника услуга социјалне заштите обухваћени интегрисаном услугом ЦСР и НСЗ	Период реализације мере: до 2026.године	
Укупно потребна финансијска средства	3.000.000,00	Извори финансирања	буџет ЈЛС, буџет РС, буџет АПВ – за реализацију програма додатног образовања и запошљавања средства донатора
Назив активности	Институције/организације одговорне за спровођење активности		Период реализације активности
Редовна размена података ЦСР и НСЗ	ЦСР, НСЗ		2022-2026
Формирање и редовно ажурирање листе лица из осетљивих група који могу бити	ЦСР, НСЗ, НВО		2022-2026

*

Укупно потребна финансијска средства за реализацију мера су исказана на годишњем нивоу

корисници превентивних и подстицајних програма у образовању и запошљавању		
Информисање корисника и послодаваца о доступним подстицајним мерама и програма у области образовања и запошљавања	ЦСР, НСЗ, НВО	2022-2026
Креирање активационо – мотивационих обука намењених Ромима, ОСИ, корисници НСП и др	ЦСР, НСЗ, НВО	2022-2026
Укључивање незапослених лица из осетљивих група у активационо – мотивационе обуке за активирање на тржишту рада	ЦСР, НСЗ, НВО	2022-2026

Мера 1.2	Заштита старијих који нису остварили право на пензијско осигурање, а који превасходно због имовинског цензуса нису укључени ни у програм новчане социјалне помоћ а који немају породицу или сроднике који су у могућности да их издржавају	Институција одговорна за праћење и извештавање: Тим за праћење реализације Стратегије	Партнери: ЦСР, Дом за старе Мол, Удружење пензионера
Показатељ:	30% старачких домаћинстава која нису укључена у програм новчане социјалне помоћ и не остварују пензију обухваћено једном од мера материјалне подршке	Период реализације мере: 2022-2026	
Укупно потребна финансијска средства	4.000.000,00	Извори финансирања	Буџет ЈЛС, донаторска помоћ
Назив активности	Институције/организације одговорне за спровођење активности	Период реализације активности	

Формирање листе потенцијалних корисника материјалне подршке из категорије старијих лица	Одељење за општу управу, друштвене делатности и заједничке послове , ЦСР, Дом за старе и пензионере Мол, НВО, Удружење пензионера	2022-2026
Мапирање потреба за врстама финансијске и материјалне подршке	Одељење за општу управу, друштвене делатности и заједничке послове , ЦСР, Дом за старе и пензионере Мол, НВО, Удружење пензионера, Дом здравља	2022-2026
Информисање корисника	ЦСР, Дом за старе и пензионере Мол, НВО, Удружење пензионера	2022-2026
Пружање подршке старијим лицима у прикупљању документације и подношењу захтева за материјалну подршку	ЦСР, НВО, Удружење пензионера	

Мера 1.3	Обезбеђивање финансијске подршке и подршке у природи за егзистенцијално најугроженије групе грађана, који због свог психофизичког стања не могу обезбедити средства за егзистенцију и немају породицу или сроднике који су у могућности да их издржавају	Институција одговорна за праћење и извештавање: Тим за праћење реализације СтратегијеР	Партнери: ЦСР, НВО, Црвени крст
Показатељ:	Извештај о реализацији мера материјалне подршке дефинисаних Одлуком о социјалној заштити садржи податке разврстане према појединим циљним групама	Период реализацијемере: 2022-2026	
Укупно потребна финансијска средства	15.000.000,00	Извори финансирања	Буџет ЈЛС, донаторска помоћ, локални привредни субјекти/донације
Назив активности	Институције/организације одговорне за	Период реализације активности	

	спровођење активности	
Ревизија мерила и критеријума за доделу материјалне подршке	Одељење за општу управу, друштвене делатности и заједничке послове, ЦСР,	2023
Обезбеђена материјална подршка у новцу	ЈЛС, ЦСР	2022-2026
Обезбеђена материјална подршка у природи	ЈЛС, ЦСР, НВО, Црвени крст	2022-2026
Обезбеђене остале врсте материјалне подршке	ЈЛС, ЦСР, НВО, Црвени крст, пословни субјекти	2022-2026

Мера 1.4	Унапређење система активације корисника социјалне заштите, са посебним акцентом на кориснике новчане социјалне помоћи	Институција одговорна за праћење и извештавање: Тим за праћење реализације Стратегије	Партнери: ЦСР, НСЗ, НВО, институције образовања, пословни сектор
Показатељ:	30% радно способних корисника новчане социјалне помоћи укључено у једну од мера за активацију на тржишту рада	Период реализације мере: 2022-2026	
Укупно потребна финансијска средства	10.000.000,00	Извори финансирања	буџет ЈЛС, буџет РС, буџет АПВ
Назив активности	Институције/организације одговорне за спровођење активности	Период реализације активности	
Кампања за мотивисање радно способних корисника новчане социјалне помоћи за активирање на тржишту рада	ЦСР, НСЗ, НВО	2022-2026	
Редовно ажурирање листе корисника НСП	ЦСР, НСЗ	2022-2026	

који су радно способни, а незапослени		
Израда индивидуалних планова радне активације	ЦСР, НСЗ	2022-2026
Укључивање у друштвено користан рад радно способних корисника новчане социјалне помоћи	ЦСР, НСЗ, НВО, јавна предузећа	2022-2026
Укључивање корисника новчане социјалне помоћи у јавне радове	ЦСР, НСЗ, НВО	2023 - 2026
Активно укључивање и сарадња представника општине Ада у активности на националном нивоу у области унапређења прописа који регулишу радну активацију	ЈЛС, ЦСР, НСЗ и НВО	2023

ПОСЕБНИ ЦИЉ 2: Развој и успостављање механизма и програма за пружање услуга у локалној заједници којима се пружа подршка породици у ризику и доприноси смањењу социјалне искључености појединаца из рањивих група

Мера 2.1	Успостављање нормативних и финансијских претпоставки за развој услуга социјалне заштите	Институција одговорна за праћење и извештавање: Тим за праћење реализације Стратегије	Партнери: Одељење за општу управу, друштвене делатности и заједничке послове, ЦСР, НВО, Дом здравља, пружаоци услуга у заједници
Показатељ:	Усвојен План развоја услуга социјалне заштите За 20% су повећана издвајања за услуге социјалне заштите у заједници из локалног буџета у односу на укупна издвајања за социјалну заштиту у оквиру програма 11 - Социјална и дечија заштита	Период реализације мере: 2022-2026	

Укупно потребна финансијска средства	15.000.000,00	Извори финансирања	Буџет ЈЛС, буџет РС, буџет АПВ, донаторска средства
Назив активности	Институције/организације одговорне за спровођење активности	Период реализације активности	
Израда и усвајање Плана развоја услуга социјалне заштите	Одељење за општу управу, друштвене делатности и заједничке послове, ЦСР и сви релевантни актери	2023	
Припрема и усвајање нове Одлуке о социјалној заштити и пратећих правилника	Одељење за општу управу, друштвене делатности и заједничке послове, ЦСР	2023	
Израда елабората о испуњености услова за почетак рада и пружање планиране услуге социјалне заштите	Дом за старе и пензионере Мол	2023	
Утврђивање критеријума за партиципирање у цени услуга социјалне заштите од стране корисника	Одељење за општу управу, друштвене делатности и заједничке послове, ЦСР	2023	
Припрема Правилника за пружање и остваривање услуге лични пратилац детета	Одељење за општу управу, друштвене делатности и заједничке послове, ЦСР	2023	
Обнављање лиценце за услугу помоћ у кући	Дом за старе и пензионере Мол	2022-2026	
Припрема Плана финансирања услуга социјалне заштите и буџетирање потребних средстава	Одељење за општу управу, друштвене делатности и заједничке послове	2022-2026	
Увећана финансијска средства потребна за спровођење услуга су планирана у оквиру буџета ЈЛС	Одељење за општу управу, друштвене делатности и заједничке послове	2023 - 2026	
Мера 2.2	Развој капацитета и ресурса потребних за успостављање нових услуга и одрживости постојећих	Институција одговорна за праћење и извештавање	Партнери: Одељење за општу управу, друштвене делатности и заједничке послове, ЦСР, НВО, Дом за старе и пензионере Мол

		Тим за праћење реализације Стратегије	
Показатељ:	Идентификоване потребе за недостајућим и недовољно развијеним услугама социјалне заштите у заједници на територији локалне самоуправе. Обучен потребан број пружалаца планираних услуга у односу на нормативе и стандарде за пружање услуга социјалне заштите	Период реализације мере: 2022-2026	
Укупно потребна финансијска средства	2.000.000,00	Извори финансирања	Буџет ЈЛС
Назив активности	Институције/организације одговорне за спровођење активности	Период реализације активности	
Мапирање потреба за услугама	ЦСР, НВО, Дом за старе и пензионере Мол	2023	
Мапирање расположивих људских ресурса потребних за реализацију планираних услуга	ЈЛС, ЦСР, Дом за старе Мол	2023	
Обезбеђивање простора и опреме за пружање услуга	Општина Ада	2023	
Израда плана обуке запослених, односно ангажованих лица, у складу са потребама корисничке групе	ЈЛС, ЦСР, Невладин сектор, Дом за старе Мол, институције образовања ИРК	2022-2026	
Стручна подршка ЦСР за успостављање услуге лични пратилац детета	ЦСР, изабрана организација која има лиценцу или акредитовани програм обуке	2023	
Реализација обуке за лица ангажована у својству сарадника на пружању услуга – геронтодомаћице, лични пратилац	ЈЛС, ЦСР, Дом за старе Мол, НСЗ	2023-2026	

Спроведено истраживање усмерено на потребе, оправданост и капацитете за успостављање услуге Клуб за стара лица	Дом за старе и пензионере Мол, Удружење за пензионера	2023
--	---	------

Мера 2.3	Унапређење доступности и броја услуга услуга породицама са децом	Институција одговорна за праћење и извештавање: Тим за праћење реализације Стратегије	Партнери: Невладине организације, Основне и средње школе у Ади
Показатељи:	Успостављена услуга лични пратилац детета Постотак издвајања у оквиру Програма 11 Социјална и дечија заштита за програмску активност Подршка деци и породици са децом повећан за 30% у односу на годину пре примене стратегије	Период реализацијемере:2023-2026	
Укупно потребна финансијска средства	5.200.000,00	Извори финансирања	Буџет ЈЛС, донаторска средства

Назив активности	Институције/организације одговорне за спровођење активности	Период реализације активности
Саветодавна и едукативна подршка биолошкој породици у циљу превенције измештања деце из породице са посебним акцентом на децу до 3. године	ЦСР, Дом здравља, НВО, предшколска установе на територији општине Ада	2022-2026
Подизање нивоа свести о насиљу над децом као друштвеном проблему кроз сензибилизацију локалне заједнице за проблеме заштите деце од свих облика	ЦСР, Дом здравља, НВО, образовне институције	2022-2026

насиља		
Припрема документације и правно регулисање постојећег дневног боравка за децу уз социоекономски угрожених породица	Одељење за општу управу, друштвене делатности и заједничке послове, Основна школа „Новак Радонић“ у Мољу. Надлежне републичке и покрајинске институције	2022-2026
Припрема и реализација програма "Кутка за родитеље"	ЈЛС, ЦСР, НВО, Дом здравља Ада, основне школе као и предшколска установа на територији општине Ада	2022-2026
Континуирани развој професионалних компетенција стручних радника за област подршке родитељима за подстицајно родитељство	ЦСР, изабрани пружаоци акредитованих програма обуке	2023 - 2026
Успоставити програма сталне едукативно-информативне подршке за родитеље из посебно осетљивих друштвених група	ЈЛС, ЦСР, Невладине организације, Дом здравља Ада, средња и основне школе као и предшколске установе на територији општине Ада	2022-2026
Достављање информација Јавној управи и ЦСР од стране Дома здравља о броју деце са сметњама у развоју и потребним услугама подршке	Дом Здравља, ЦСР, Јавна управа	2023-2026

ПОСЕБНИ ЦИЉ 3: Унапређење доброг управљања у систему социјалне заштите путем подизања капацитета свих релевантних актера за међусекторску, међуресорну и међуопштинску сарадњу и јачање дијалога са циљним групама			
Мера 3.1	Унапређивање система евиденција, праћења и размене информација система социјалне заштите са другим системима	Институција одговорна за праћење и извештавање: Тим за праћење реализације Стратегије	Партнери: Одељење за општу управу, друштвене делатности и заједничке послове, ЦСР, НСЗ, НВО, Црвени крст, школе и предшколске установе општине Ада

Показатељ:	Усвојен редовни годишњи обједињен Извештај о реализованим мерама и услугама подршке породицама и појединцима у стању социјалне потребе	Период реализације мере: 2022-2026	
Укупно потребна финансијска средства	100.000.00	Извори финансирања	Буџет ЈЛС
Назив активности			
Институције/организације одговорне за спровођење активности		Период реализације активности	
Прикупљање и редовно ажурирање података у оквиру социјалне карте на локалном нивоу	Одељење за општу управу, друштвене делатности и заједничке послове, ЦСР, НВО	2022-2026	
Припрема обједињеног извештаја о реализованим мерама и услугама у оквиру система социјалне заштите, образовања, здравства, запошљавања од значаја за подршку породицама и појединцима у стању социјалне потребе	ЦСР, НСЗ, НВО, Црвени крст, школе и предшколсе установе општине Ада	2023-2026	
Редовно извештавање и разматрање извештаја Интересорне комисије	ЦСР, ЈЛС, Невладин сектор, школе и предшколсе установе општине Ада	2022-2026	
Успостављање система за праћење, контролу и евалуацију услуга социјалне заштите у заједници	Одељење за општу управу, друштвене делатности и заједничке послове, ЦСР	2023	
Квартални састанци представника система социјалне заштите образовања, здравства и цивилног сектора ради размене информација потребни за планирање програма и услуга социјалне заштите	ЦСР, ЈЛС, Невладин сектор, школе и предшколсе установе општине Ада	2022-2026	
Мера 3.2	Оснаживање дијалога са корисницима путем	Институција одговорна за праћење	Партнери: ЦСР, НВО, јавна управе, јавне институције

	повећања приступачности и доступности информација и укључивања у процес планирања и праћења	и извештавање: Тим за праћење реализације Стратегије	
Показатељ:	Годишњи обједињен извештај о реализованим мерама и услуга у области социјалне заштите представљен кључним циљним групама и објављен на Web презентацији Општине и ЦСР	Период реализације мере: 2022-2026	
Укупно потребна финансијска средства	500.000,00	Извори финансирања	буџет ЈЛС
Назив активности		Институције/организације одговорне за спровођење активности	Период реализације активности
Редовно постављање информација о активностима ЦСР		ЦСР	2022-2026
Редовно постављање информација релевантних за област социјалне заштите на Facebook страница НВО које су активне у области друштвеног развоја		НВО	2022-2026
Информисање и консултације са корисницима и широм друштвеном заједницом путем јавних догађаја у заједници – састанци, форуми, иновативни догађаји		Јавна управа, ЦСР, НВО	2022-2026
Дистрибуција штапаног и едукативног материјала		Јавна управа, јавне институције, НВО	2022-2026
Унапређење доступности програма и услуга ОСИ путем унапређења приступачности		ЈЛС, јавне институције и организације, НВО	2022 - 2026

јавних институција и информација – израда мапе приступачности објеката јавне намене		
Унапређење доступности програма и услуга ОСИ путем унапређења приступачности јавних институција и информација – уклањање архитектонских баријера на објектима јавне намене	ЈЛС	2023 - 2026

Мера 3.3	Развој институционалних механизма, услуга и програма сарадње и интегрисане подршке са другим системима и смањивање неусклађености између различитих програма	Институција одговорна за праћење и извештавање: Тим за праћење реализације Стратегије	Партнери: јавна управа, институције у области образовања, запошљавања, социјалне заштите, НВО
Показатељи:	<p>Потписан протокол о сарадњи међу релевантним актерима у области социјалне заштите – јавна управа, ЦСР, Дом за старе и пензионере Мол, институције у области образовања, здравства, запошљавања и МУП, НВО</p> <p>Формирано међусекторско радно тело за праћење мера и услуга подршке и реализације активности Стратегије</p> <p>На годишњем нивоу се конкурише са минимално 2 пројекта за екстерне изворе финансирања у области социјалне заштите</p>	Период реализације мере: 2022-2026	
Укупно потребна финансијска средства	100.000,00	Извори финансирања	Буџет ЈЛС

Назив активности	Институције/организације одговорне за спровођење активности	Период реализације активности
Формирање међусекторског радног тела за реализацију програма, мера и услуга социјалне заштите - Тим за праћење реализације Стратегије	Сви релевантни актери на основу одлуке општине Ада	2022
Припрема годишњег програм рада Радног тела	Одељење за општу управу, друштвене делатности и заједничке послове	2023-2026
Одржавање редовних састанака Радног тела	ЦСР,ЈЛС, Невладине организације, школе на територији општине Ада	2022-2026
Потписан међуопштински споразум о сарадњи ради пружања потребне, а недостајуће услуге социјалне заштите на нивоу општине Ада	Општина Ада	2023

Мера 3.4	Јачање људских ресурса и професионалаца у систему социјалне заштите	Институција одговорна за праћење и извештавање: Тим за праћење реализације Стратегије	Партнери: ЦСР, НВО, јавне институције
Показатељи:	У првој години спровођења Стратегије извршена је процена потреба стручних радника и других актера за обуком и припремљен план укључивања у обуке релевантне за реализацију мера и активности Стратегије Број запослених у ЦСР усклађен за	Период реализације мере: 2022-2026	

	нормативима и стандардима		
Укупно потребна финансијска средства	200.000,00	Извори финансирања	Буџет ЈЛС, донаторска средства
Назив активности	Институције/организације одговорне за спровођење активности	Период реализације активности	
Обука представника јавног, приватног и невладиног сектора за припрему предлога пројеката у области социјалне заштите	Јавна управа, НВО	2022-2026	
Успостављен систем информисања свих релевантних актера о расписаним јавним позивима за суфинансирање услуга у области социјалне заштите	Јавна управа, ЦСР, НВО	2022-2026	
Извршена анализа потреба за стручним усавршавањем у области социјалне заштите	ЦСР	2022-2026	
Запослени у локалној управи и ЦСР укључени у обуке за јачање професионалних капацитета у складу са дефинисаним потребама у области социјалне заштите	Сви релевантни актери из јавног сектора и НВО сектора	2022-2026	
Обука за јачање компетенција чланова ИРК и других запослених у јавној управи ради унапређења локалних механизма за пружање додатне подршке деци, ученицима и одраслима	Сви релевантни актери из јавног сектора	2023	

Мера 3.5	Формирање јединственог управног места за повезивање остваривања права материјалне подршке	Институција одговорна за праћење и извештавање ЈЛС	Партнери: ЦСР, Невладине организације, школе на територији општине Ада
Показатељ:	Формирано минимум једно јединствено	Период реализације мере:	

	управно место којим се увезују права из области социјалне и дечије заштите утврђена Одлуком о социјалној заштити	2022-2026	
Укупно потребна финансијска средства	600.000,00	Извори финансирања	Буџет ЈЛС, донаторска средства
Назив активности	Институције/организације одговорне за спровођење активности	Период реализације активности	
Анализа капацитета и могућности за успостављање јединственог управног места	Општина Ада, изабрана организација за стручну подршку	2022-2026	
Доношење одлуке о покретању поступка за успостављање јединственог управног места	Општина Ада	2023	
Припрема правних аката за успостављање јединственог управног места	Јавна управа – укључена одељења/институције	2023	
Тренинг за запослене у општинском услужном центру	Општина Ада	2023	
Информисање корисника о стављању у функцију и почетак пријема захтева у новом систему јединственог управног места	ЈЛС, ЦСР, Невладине организације	2024 - 2026	